

- # Het betrekken van naasten:
- wat zegt de zorgstandaard
  - hoe doen we dat in de praktijk
  - ideeën over wetenschappelijk onderzoek

Informatie avond voor Ypsilon

Nienke Dekker, Desiree Postma, Denise Veldhuizen, Roberto Doornebal-Bakker

Introdunctie van de sprekers

Herstelondersteunende vervolgglinieken Sporenburg en Reigersbos

- Kliniek voor 50 resp 43 EPA cliënten
  - gesloten afdeling
  - open afdeling
  - in pandige appartementen
  - zwaaiwoningen

- Vanuit opnameklinieken, LIZ, KIB → Kliniek Sporenburg/Reigerbos
→ Uitstroom naar Beschermd Wonen
- Gemiddelde opnameduur 3 jaar
- ART methodiek/herstelondersteunende zorg

GGZ Standaarden

Deze pdf is gepubliceerd op 09-08-2024 om 11:36. Bekijk de meest actuele versie op <https://www.ggzstandaarden.nl/zorgstandaarden/samenwerking-en-ondersteuning-naasten-van-mensen-met-psychische-problematiek>

Autorisatiedatum 02-08-2021 Beoordelingsdatum 02-08-2021

Zorgstandaard

Naasten

Samenwerking en ondersteuning naasten van mensen met psychische problematiek

www.ggzstandaarden.nl

Naasten

Samenwerking en ondersteuning naasten van mensen met psychische problematiek

 [Download PDF](#) [Opslaan](#) [Samenvatting](#) [Kernaanbevelingen](#)

Zorgstandaard

Hulpmiddelen

Aanvullend

Voor patiënten

Status

Voor wie is de Generieke Module Naasten bedoelt?

- Patiënt
- Naaste(n)
- Professional
- GGZ-Bestuurder

‘Zorgbreed’: S-GGZ, basis GGZ, verslavingszorg, huisartsenzorg, jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning (oa begeleid wonen)

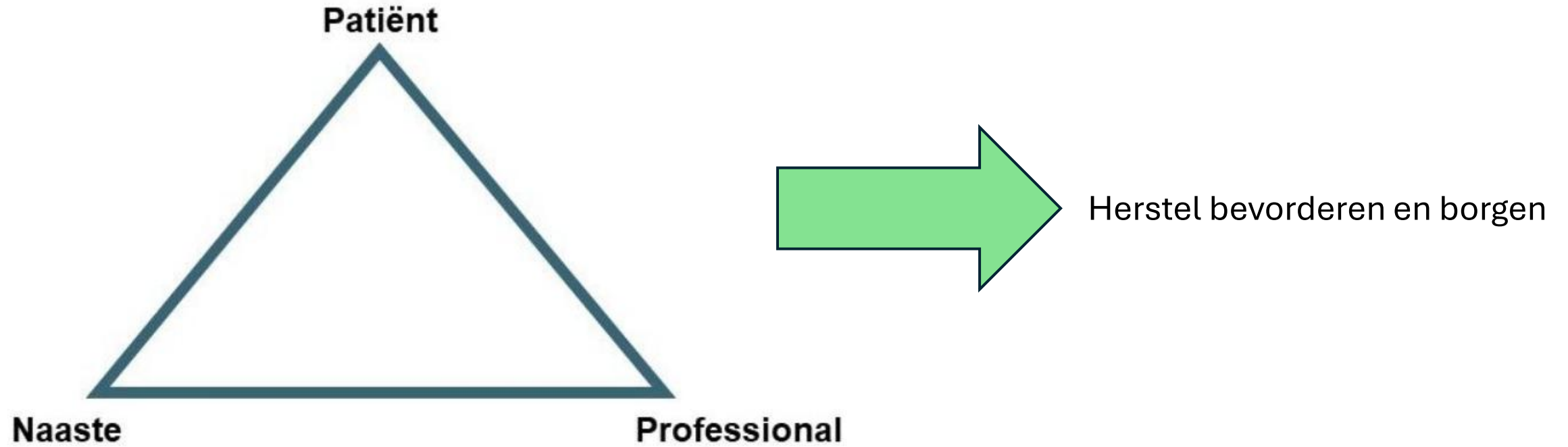
Wie zijn de naasten

Naasten zijn mensen uit de directe omgeving van de patiënt:

Bijv. Partner, ouder, vriend, kind, broer of zus, buur, collega, mentor, curator

De naaste kan vanuit verschillende rollen ondersteuning bieden aan de client (informatie geven, co-begeleider, mantelzorger)

Triadisch werken

Samenwerken EN ondersteunen van naasten

Verbinding met sociale omgeving is nodig voor het herstelproces van de patiënt

-> Naasten zijn hierin cruciaal

Daarom is **samenwerken** en zo nodig **ondersteunen** van de naaste(n) belangrijk

Wat levert samenwerking met naasten op?

- Informatie:
  - De geschiedenis en levensloop van de patiënt
  - Overzicht van thuissituatie
- Afstemming in de taakverdeling en inzet
- Crisissignalering
- Sociale steun voor de patiënt

Werk in ieder geval samen met naasten bij:

- De intake (bespreek hier het triadisch werken en leg afspraken vast)
- Verandering van behandeling (ook afsluiting behandeling), behandelaar of behandelsetting
- Crisissituaties
- Suïcidaliteit

Patiëntenperspectief

- Wat zijn de voorkeuren van de patiënt?
- Exploreer bij de patiënt wie zijn naasten zijn in alle fasen van herstel (ook al in de diagnostische fase) en wie betrokken mag worden
- Exploreer eventuele ambivalentie
- Patiënt krijgt de regie om zijn netwerk op te bouwen

Wat als de patiënt **niet** wil dat naasten worden betrokken?

Ga na

→ Is dat uit schuld, schaamte, stigma, ruzie, rouw, trots, trauma, levend verlies?

Bespreek en kijk of jij een **brugfunctie** kan vervullen.

→ Als de patiënt zegt geen netwerk te hebben, wordt vaak bedoeld dat er geen contact is met het vroegere netwerk.

Onderzoek met wie er nu wel contact is. Bijvoorbeeld met een lotgenoot, een buurman, een wijkagent of een winkelier. Vraag op welke manier zij steunend kunnen zijn.

→ Als een patiënt zegt langere tijd (meer dan een jaar) geen contact meer te hebben met zijn naasten, onderzoek dan of er een poging kan worden ondernomen om het **beschadigde contact te herstellen**.

Zet eventueel ervaringsdeskundige in!

Wat als de patiënt **niet** wil dat naasten worden betrokken, maar naasten wel vragen hebben?

Als professional kun je de volgende informatie zonder het beroepsgeheim te schenden:

- **Algemene informatie** over ziekte en zorgprocessen die de persoonlijke levenssfeer niet raken en dus niet-patiëntgebonden zijn.
- Wat het betekent voor naasten van mensen met psychische problematiek in het algemeen (**luisterend oor bieden**)
- Waar kunnen de naasten **ondersteuning** vinden
- Informatie over de **familie-ervaringsdeskundige**, de **familievertrouwenspersoon** en eventueel aanwezige **familieraad**.

Zorg voor naasten: samenwerking en ondersteuning

De zorgstandaard vraagt nadrukkelijk aandacht voor ondersteuning van naasten

- check draaglast van de naaste
- bied een luisterend oor, ga na wat de impact van de aandoening op de naasten is
- geef uitleg waar nodig (psycho-educatie/training), ook bij verandering van behandeling/behandelaar
- betrek naasten bij crisissituaties en suïcidaliteit
- wijs naasten op naastenorganisaties
- wijs naasten op familie-vertrouwenspersoon
- wijs naasten op familie-ervaringsdeskundige
- maak met patiënt en naasten afspraken over het triadisch werken

Zorg voor naasten: samenwerking én ondersteuning

- Bied naasten in ieder geval **niet-patiëntgebonden informatie** over de aandoening en over het hulpaanbod van de zorgaanbieder
- Zorg voor een **contactpersoon** binnen het team bij wie naasten te allen tijde met signalen en vragen terecht kunnen.
- Geef uitleg over **wet-en regelgeving**
- Welke **ondersteuningsmogelijkheden** zijn er buiten de instelling?
- Houdt rekening met **levensfaseproblematiek**

Mentrum Kliniek Sporenburg

Desiree Postma & Denise
Veldhuizen
Naastenconsulenten

HOV Klinieken

- Naasten protocol voor alle klinieken (ggz standaarden)
- Naasten vanaf opname betrekken bijv. bij opnamegesprek.
- Als naasten niet aanwezig kunnen zijn dan binnen twee weken een kennismakingsgesprek inplannen.
- Dit kennismakingsgesprek is een werkinstructie die de naastenconsulenten van Kliniek Sporenburg geïmplementeerd hebben op de werkvloer.

Wat doet de Naastenconsulent:

Is aanspreekpunt voor naasten als er vragen zijn

Kan persoonlijk begeleiders ondersteunen/adviseren bij casussen waarbij de persoonlijk begeleiders vastlopen in het contact met de naasten

Ze kunnen bijeenkomsten organiseren voor naasten

Ze kunnen naasten doorverwijzen bij vragen en/of klachten/verzoek om meer informatie

Ze kunnen naasten wijzen op ondersteuningsmogelijkheden in Amsterdam, al dan niet van Arkin

Ze werken samen met de andere naasten consulenten van de HOV-klinieken

Ze hebben contact met management indien nodig

Ze bewaken het proces of de persoonlijk begeleiders de naasten kaarten invullen

Ze hebben contact met de naastenraad

Ik wist niet bij wie ik terecht kon. Totdat ik iemand ontmoette die er speciaal was voor naasten.”

“Niet alleen mijn familielid kreeg hulp, maar ik ook.”

Ik voelde me eindelijk niet meer alleen in dit proces.”

“Het gaf mij rust om een gezicht te hebben bij de kliniek.”

Arkin :

Preventie

Familie vertrouwenspersoon

Naastenraad

Naasten app

extern:

Ypsilon, Markant, MIND, Fivoor enz...